

EUROPEISKA UNIONEN
UTVECKLINGS- OCH
GARANTIFONDEN
FÖR JORDBRUKET

Ridled i Flyingebygden

av

Gunnar Petersson

Bengt Agering

FLYINGE UTVECKLING

December 2012

ISBN 978-91-979372-1-4

Förord

Förstudie, som undersöker om det finns möjligheter att anlägga och vidmakthålla en ridled med anslutande ridstigar inom Flyingebygden.

Behovet av ridled inom Flyingebygden är mycket stort. Bygden har idag uppemot 900 hästplatser på en yta av 45 kvkm. Här finns ett stort antal ridande och många hästgårdar. Förstudien har sökt att uppskatta kommande utveckling.

Åtgärder har vidtagits för att förbättra trafiksäkerheten inom bygden. Flyingebygden får allt fler hästar och elever som söker sig hit. Hippologprogrammet omfattar från 2010 även ett tredje år, vilket ytterligare ökar trycket på infrastruktur för hästnäringen. Nya planer från både Lunds och Eslövs kommun pekar på en ökad inflyttning till bygden inte minst av hästintresserade.

Ridleder har länge varit en viktig fråga som dock inte riktigt fått en lösning även om det under de senaste åren tillkommit infrastruktur som underlättar genomförande av ett sammanhängande ridstråk.

Årligen sedan 2011 kommer ett konfirmationsridläger att genomföras inom bygden med Svenska kyrkan som huvudman i samverkan med flera aktörer inom bygden.

Flyinge AB som driver den hippologiska högskolan är en stor aktör med cirka 170-200 elever. Även Flyinge Ryttaförening med över 400 medlemmar, Flyinge Hästsportklubb, Skatteberga Fältrittklubb och Skånska Körsällskapet har sitt säte inom Flyingebygden.

Detta projekt är finansierat av Landsbygdsprogrammet via LAG Lundaland. Foto Gunnar Petersson

Ansvarig projektägare

FLYINGE UTVECKLING

Flyinge Utveckling

Roslövsvägen 11, 247 47 Flyinge

www.flyinge.nu

email flyinge-utveckling@telia.com

telefon 046-522 20

Rapporten tillhandahålls även via nedladdning på webbsiten www.flyinge.nu

Föreningen har även svarat för följande publikationer

Ekomuseum Kävlingeån Del I Förutsättningar, Eva Uddenberg 2005

Ekomuseum Kävlingeån, Del II Förslag, Eva Uddenberg, 2005

Flora och Naturvärden i Flyinge – en inventering, Linda Gustafsson, 2005

Insektsinventering i Flyinge, Stefan Jarl, 2005

Flyinge – centrum för Skåne som hästregion, Gunnar Petersson februari 2006.

Flyingebygden – från förr till framtid, red. Gunnar Petersson, september 2006, ISBN 978-91-631-9613-3

Horse Innovation Arena, Gunnar Petersson och Zoltán G-Wagner, november 2007, ISBN 978-91-977299-0-1

Lundaland Utvecklingsstrategi 2007-2013, december 2008

Svenskt Hästmuseum-grundrapport juni 2009, Kari Laue ISBN 978-91-977299-1-8

Svenskt Hästmuseum, Förstudie, Gunnar Petersson nov 2009, ISBN 978-91-977299-2-5

Första Köföreningen, Förstudie Henrik Jansson, Gunnar Petersson, dec 2009, ISBN 978-91-977299-3-2

Naturum Lundaland i Flyinge, Gunnar Petersson Sara Ericsson, juni 2010 ISBN 978-91-977299-6-3

Naturum i Flyinge, Lokalisering och utformning, LAR Eva Uddenberg, maj 2010

Folkhälsa på landet, Marie Nilsson, juni 2010 ISBN 978-91-977299-7-0

Bo i Lundaland, Gunnar Petersson, Per-Olof Treijner, dec 2010, ISBN 978-91-977299-8-7

Lundalandsmarknaden, Gunnar Petersson, juni 2012, ISBN 978-91-979372-2-1

Flyinge den 19 december 2012

Gunnar Petersson

Bengt Agering

Ridled Flyingebygden

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund	5
2.	Sammanfattning	7
3.	Projekttid	7
4.	Syfte	7
5.	Mål med ridleden	7
6.	Mål med förstudien	8
7.	Målgrupper	8
8.	Metod/Aktiviteter	9
9.	Projekttid	9
10.	Uppföljning	9
11.	Nätverk	10
12.	Effekter	10
13.	Nya jobb	12
14.	Ideellt arbete	12
15.	Innovativt	12
16.	Aktiviteter som stärker projektet	12
17.	Faktorer och trender	14
18.	Lundalands strategi	14
19.	Stöder Lundaland	16
20.	Resultat	16
21.	Hästar och hästgårdar	17
22.	Delsträckor	19
23.	Kostnader för anläggning av ridleden	25
24.	Finansiering av underhållskostnaden	25
25.	Risker	26
26.	Analys av resultatet	26
27.	Projektorganisation	27
28.	Kontaktlista	27
29.	Publikationer	27
30.	Förslag stadgar	28

1. Bakgrund

Behovet av ridled inom Flyingebygden är mycket stort. Bygden har uppemot 900 hästplatser på en yta av cirka 45 kvkm. Här finns ett stort antal ridande och många hästgårdar. Flera utredningar har gjorts genom åren. Åtgärder har vidtagits för att förbättra trafiksäkerheten inom bygden. Flyingebygden får alltför många hästar och elever som söker sig hit. Hippologprogrammet omfattar från 2010 även ett tredje år, vilket ytterligare ökar trycket på infrastruktur för hästnäringen. Nya planer från både Lunds och Eslövs kommun pekar på en ökad inflyttning till bygden inte minst av hästintresserade. Ridleder har länge varit en viktig fråga som dock inte riktigt fått en lösning även om det under de senaste åren tillkommit infrastruktur som underlättar genomförande av ett sammanhängande ridled. Sedan 2011 genomförs årligen ett konfirmationsridläger inom bygden med Svenska kyrkan som huvudman i samverkan med flera aktörer inom bygden.

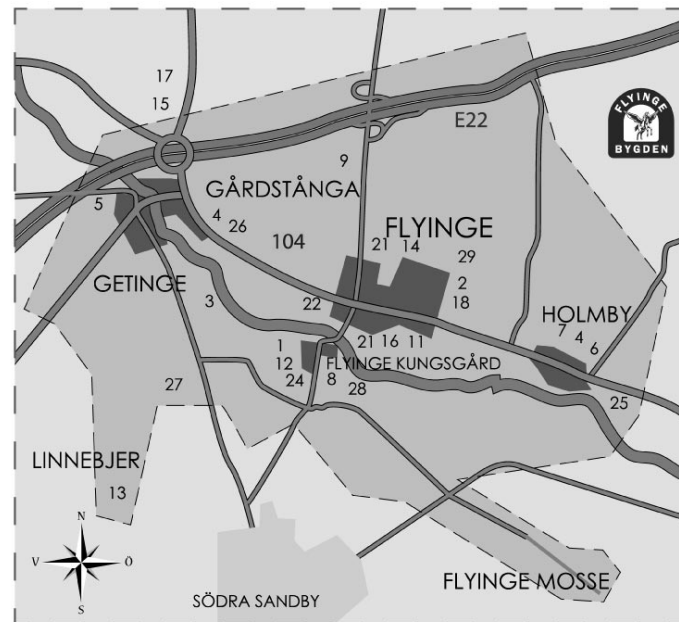
Flyinge AB som driver den hippologiska högskolan är en stor aktör med cirka 200 elever. Men även Flyinge Ryttarförening med över 400 medlemmar och Skånska körsällskapet har sitt säte inom Flyingebygden med flera aktiva kuskar som deltar på tävlingar på hög internationell nivå.

Flyingebygden domineras av Flyinge Kungsgård och hästgårdar som har boxplatser för uthyrning och verksamheter med många hästar. Den utbildning som bedrivs på Flyinge innebär att elever utbildas i ridkonst, körning och hovslagning. År 2011 firade det anrika stuteriet 350 års-jubileum, som svenskt stuteri. Dessförinnan danskt stuteri under 600 år.

Möjligheter till ridning för eleverna finns inom Kungsgården. Många av dessa har dock egna hästar uppstallade på gårdar runt omkring i bygden. Detta betyder att många hästekipage behöver kunna röra sig i landskapet.

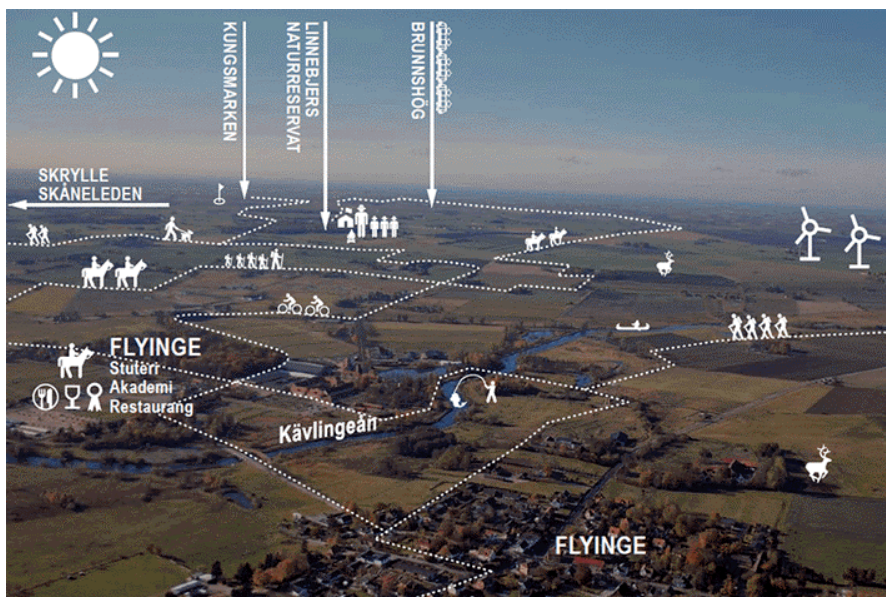
En ridled, som är säker att rida på både enskilt och i grupp samt ger möjlighet att nå viktiga målpunkter är av stor vikt.

En ridled som också kan utnyttjas av det rörliga friluftslivet ser vi är av stor betydelse för livskvaliteten inom bygden.

Flyingebygden omfattar cirka 45 kvkm med de sju orterna Flyinge, Gårdstånga, Getinge, Holmby, Flyingeby, Flyinge Kungsgård och Roslöv.

Området har ett utomordentligt intressant läge inte minst med tanke på de pågående utbyggnaderna i Lund med MAX4 och ESS. Så här ser Lunds kommun på områdets betydelse då man gör sin framtidsberättelse.

Området genomkorsas av ridleder och vandringsleder. Ett område som med stor sannolikhet får en mycket större betydelse i framtiden. Men då måste vi redan nu se till att skapa förutsättningarna. Ridled Flyingebygden är ett sådant initiativ som tagits av Flyinge Utveckling.

Förstudien har också utvecklat en särskild logotyp för ridleden. Design Anna Östberg.

Denna logotyp skall kunna användas på informationstavlor, som ridledskort, på webbsite, mm.

Färgerna har delvis valts för att kunna passa bra ihop med andra i bygden välkända logotyper.

Bygdens logotyp är ett sådant exempel. Skyltar med denna logotyp står utplacerade vid de 13 tillfartsvägar som finns till bygden.

En annan logotyp som är välkänd är den som Flyinge Kungsgård använder.

Flyingebygdens logotyp har av naturliga skäl anknytning till hästar men också till att bygden vill utvecklas.

2. Sammanfattning

Denna förstudie kan beskriva en ridled, som har accepterats av markägarna via en avsiktsförklaring. Stadgar till en ridledsförening har tagits fram. En analys av målpunkter, antalet hästgårdar, boxplatser samt antal hästar har genomförts. En prognos för framtida behov av ridleden har gjorts baserad på kommunernas planer på utbyggnader. En uppskattning av kostnaderna för att genomföra byggnation av ridleden presenteras. Kontakter med Lund och Eslövs kommuner samt andra ridledsprojekt som angränsar och Hästen i Skåne.

Sammanfattningsvis kan vi rekommendera att med denna förstudie som grund bilda en ridledsförening och gå vidare mot ett genomförande.

3. Projektidé

Förstudie, som undersöker om det finns möjligheter och intresse för att anlägga och vidmakthålla en ridled inom Flyingebygden.

4. Syfte

Förstudien syftar till att söka ta fram ett väl grundat underlag, så att en ridledsförening skall kunna bildas.

5. Mål med ridleden

De övergripande målen för ridleden är att:

knyta samman målpunkter. Målpunkter är platser med många hästar och områden med ridhus eller ridbana eller viktiga natur/kultur områden inom bygden.

underlätta för dem som med häst förflyttar sig mellan de olika målpunkterna inom bygden.

höja säkerheten både för de som rider och kör häst att träna, motionera och förflytta sig inom bygden, genom att minska antalet konfliktpunkter i både trafikmiljö och hos markägare.

höja bygdens värde för hästnäringen genom att öka möjligheten till ridning och i tillämpliga delar körning inom bygden.

höja Flyingebygdens status som Skånes centrum för hästnäringen.

skapa intresse för ryttare att komma ut i naturen. Både för ryttare verksamma inom bygden och tillresta ryttare.

utveckla hästturismen, som idag är svag men gynnas starkt av en ridled.

att nya events skall utvecklas där ridleden fyller en viktig roll

stärka innovation och företagande baserat på hästnäringen. Denna kraft kan gynnas, inte minst genom att människor med annorlunda bakgrund kan välja att flytta hit då forskningsanläggningarna står klara.

utveckla de målpunkter inom bygden som vi identifierat, i syfte att öka intresset att rida till dessa. Allt som gör användningen attraktiv gynnar ridleden och ridledsföreningen.

tillvarata Flyinge Kungsgårds attraktionskraft på bästa möjliga sätt. De bildar det naturliga navet i ridleden med den högsta koncentrationen av hästar.

öka möjligheterna för hästföretag inom bygden att utvecklas och att intressera nya företag att etablera verksamheter där ridleden har en betydelse.

öka möjligheterna för det rörliga friluftslivet.

att ridleden skall vara "huvudleden", för att nå viktiga målpunkter inom bygden med anslutande ridstigar.

att ridleden omfattas av ett gemensamt ansvar och underhåll via en ridledsförening. Ridstigarnas användning regleras inte av ridledsföreningen, utan av enskilda markägares överenskommelser.

att ridleden skall kunna användas för kommersiell verksamhet.

att ridledsföreningen självständigt bestämmer hur ridleden skall finansieras och underhållas.

att del av underhållskostnaden med fördel kan tas in genom att arrangera "Flyingeritten", som är en tävling med olika moment, som ger publiken bra underhållning. Detta förslag har dock inte analyserats djupare.

6. Mål med förstudien

De övergripande målen för förstudien har varit:

att ta reda på hur starkt intresse det finns för en ridled inom bygden.

att utarbeta ett förankrat förslag på ridledens sträckning.

att ta fram kostnaderna för att anlägga och underhålla ridleden.

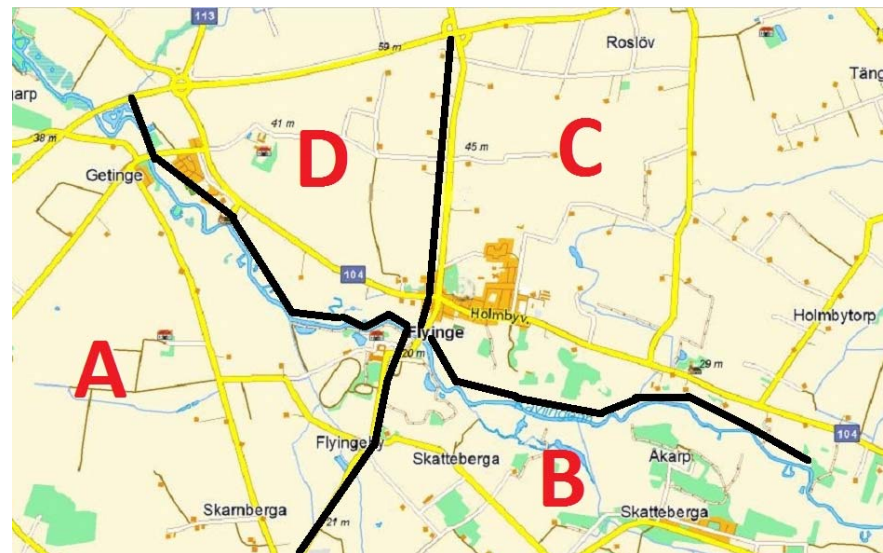
att utforma preliminära avtal/avsiktsförklaring.

att teckna avtal/avsiktsförklaring med samtliga berörda markägare.

att lösa hur ridleden skall kunna dras igenom naturreservatet Flyinge ängar.

utforma stadgar till en ridledsförening som kan genomföra och förvalta ridleden.

komma med förslag på hur ridleden ska kunna marknadsföras.

7. Målgrupper

Ridande, främst kvinnliga ungdomar inom bygden. Flertalet är elever på Flyinges utbildningar.

Medlemmar i Flyinge Ryttarförening, Flyinge Hästsportklubb, Skatteberga Fältrittklubb, Skånska körsällskapet som alla driver verksamhet inom bygden.

Övriga ryttare inom Flyingebygden.

Tillresta ryttare som vill komma till Flyingebygden och rida.

Hästföretagare i Flyingebygden och närliggande områden.

Markägare som upplåter sin mark för ridning.

Sponsorer som kan tänkas vilja stödja Ridled Flyingebygden.

Deltagare och arrangörer som organiserar aktiviteter som rör ridning.

Ansvariga för omkringliggande ridleder.

Aktörer som vill utveckla kommersiella aktiviteter där ridning är en viktig del.

Företag och privatpersoner som funderar på att investera i mark, företag och fastigheter inom bygden.

8. Metod/Aktiviteter

Arbetet har bedrivits genom att:

inventera och dokumentera befintliga och möjliga ridvägar. Detta har skett genom fältstudier och intervjuer med ryttare samt föreningar och boende.

inventera och dokumentera antalet hästgårdar, antalet hästplatser och antalet hästar per hästgård.

dela in Flyingebygden har i fyra sektorer (A, B, C, D) med syfte att kunna delegera ansvaret för tillsyn, drift och underhåll i framtiden.

fastställa målpunkter inom varje delområde samt utforma ridledens sträckning med hänsyn tagen till i och utanför området.

ha kontakter med markägare och ryttare inom Flyingebygden för att diskutera ridleden sträckning.

ha kontakter med representanter för Lunds och Eslövs kommuner angående möjligheter till finansiering, erfarenheter från andra håll, anläggningskostnader och finansiering.

skapa underlag för att bilda den ideella föreningen Ridled Flyingebygden. Föreningen ska ansvara för drift och underhåll av ridleden i framtiden.

skriva preliminära avtal med markägare och med Naturvårdsverket för tillstånd att rida inom det blivande naturreservatet Flyinge ängar.

söka få godkännande av Trafikverket för ridning innanför GC väg mellan Flyinge och Gårdstånga.

arrangera möten med personer, som kan tänkas bli områdesansvariga då ridledsföreningen bildas.

genom att rita kartor och skriva rapporter

genom att samla in markägarförteckning via kommunen.

9. Projektid

Projektet har pågått under tiden juni 2011 – mars 2013. Förberedelse och förankringsarbete inför denna förstudie har pågått sedan april 2010.

10. Uppföljning och utvärdering

Då detta är en liten förstudie har vi inte anlitat extern utvärdering. Inom projektets finansierade ram har merparten (77%) av resurserna använts till lön för projektledaren Bengt Agering.

Bengt har en akademisk utbildning och erfarenheter från att leda projekt av olika typer. Bengt har också genom sitt eget hästföretagande goda kontakter inom näringen och även erfarenhet av att genomföra projekt inom ridsporten.

Bengt har också ett uttalat intresse att kunna föra över erfarenheterna från detta projekt till andra geografiska områden, bland annat till Annelöv där han bor och verkar på egen hästgård med uppfödning av hästar.

Det resultat som uppnåtts och den kalendertid som gått åt pekar på svårigheterna i projekt som detta, som kräver mycket samarbete och fingertoppskänsla för vad som skall göras och i vilken ordning. I vårt fall då myndigheter är inblandade blir det extra svårt att påverka tidsåtgången. Vi valde att söka aktivera myndigheterna mycket tidigt i projektet i syfte att de skulle få mera tid. Trots detta så kom beslut från dem att medföra att vi tvingas begära förlängning av projektet.

Förberedelsetiden före ansökan lämnas in används till förankringsarbete och informationsmöten, där vi får så stort stöd för projektet att vi kan lämna in en ansökan. Detta arbete pågår 13 månader. Då hinner vi också formulera en ansökan till Region Skåne Miljövårdsfonden som avslås.

Tiden för förstudiearbetet sattes till 10 kalendermånader men kommer att i praktiken i stället att bli uppemot det dubbla antalet kalendermånader. Detta beror av faktorer som man från början inte fullt ut kunde bedöma.

Ridledens sträckning har behövt omarbetas under resans gång beroende på att synpunkter kommer fram från olika markägare. Under projekttiden tillkommer nya markägare och intressen som det finns anledning att ta tillvara.

En tydlig strategi har varit att inte gripa över alltför mycket men samtidigt inte bara ta med triviala sträckor. Resultatet måste bli så bra att ridleden blir använd och skapar ett mervärde för hästnäringen inom bygden. Om inte så blir fallet kommer det att bli svårt att rekrytera folk till ridledsföreningen. Detta är ett skäl till varför vi har valt att dela upp i

begreppen ridled och ridstig. Ridledsföreningen kan således i framtiden komma att göra förändringar, så att sträckor som används alltför lite övergår till ridstig och tvärtom.

11. Nätverk

Region Skåne Miljövårdsfonden Bo Fransman
Leader Lundalands nätverk
Privata näringsidkare inom bygden
Hästen i Skåne Barbro Bent och ordf Per Håkansson
Flyinge AB, Marianne Lilja Wittbom (vd) och Sune Hagström (fast. chef)
Flyinge Framtid Orvar Otterstedt
Länsstyrelsen i Skåne län Gunilla Davidsson Lundh och Jörgen Nilsson
Lunds kommun Henrik Andersson
Eslövs kommun Majlis Männik
Kullabygdens Ridled, Ros-Mari Paulsson
Färs och Frosta Sparbank Pär Ulmén
Trafikverket

12. Effekter

I ansökan ställs 18 olika frågor som förstudien har till uppgift att besvara. Dessa rör vilka effekter, som en ridled kan komma att få.

1. Finns det tillräckligt stort intresse från hästgårdar, ridande, Flyinge AB, Flyinge ryttaförening, Hästen i Skåne, övriga hästföretag i bygden? Vilka volymer ridande uppskattar man kommer att använda ridled Flyingebygden?

Svar: Intresset är stort från hästgårdar och Flyinge Kungsgård men man ser gärna att "någon annan" sköter ridleden. Då vi kallat till möten får vi lätt återbud även då mötena ligger på kvällstid. Det är huvudsakligen en del av de 200 eleverna, som är

ute och rider. Flera hästgårdar skulle vilja utveckla nya verksamheter om en ridled kunde etableras. Ägare av fastigheter ser att värdet på sina hästgårdar kan stiga. Volymerna ridande på ridleden kommer att variera starkt över tiden. Då eleverna har sommarlov så minskar trafiken.

2. Vilka är intressenterna därutöver?

Svar: Det finns ett regionalt intresse av att Flyingebygden utvecklas, som ett centrum för Skåne som hästregion. Utbyggnaden av Lund NE med MAX4 och ESS är också viktiga intressenter. En ny, privatägd förskola håller på att etableras inom bygden. Ridleder kan ju också användas för vandringar.

3. Befintliga ridleder/ridstigar?

Svar: Vi har befintliga ridleder främst inom Flyinge Kungsgård och därifrån till Granelundshallen. Flyinge AB har hela tiden varit positivt och var den som först signerade ett avtal.

4. Förslag till sammanhållen ridled med ridstigar?

Svar: Detta öppnar upp för framtida förändringar, då en ridstig, som blir populär kan tas in i ridleden. På samma sätt kan en del av ridleden, som används alltför lite bli ridstig. Förslaget går ut på att kunna nå attraktiva målpunkter samt också tänka på att utveckla dessa målpunkter.

5. Finns det intresserade sponsorer?

Svar: Denna fråga blir inte riktigt aktuell förrän ridledsföreningen har bildats.

6. Vilka nytillkomna volymer av nyttjare kan man förvänta sig?

Svar: Vi ser redan nu hästverksamheter som säger sig vilja expandera om det blir möjligt med en ridled. Samtidigt pågår alltmer intensivt en omstrukturering av verksamheten på Flyinge Kungsgård. En process som vi inte var medvetna om då arbetet med ridleden inleddes i april 2010. Detta kan leda till fler eller färre hästar och elever, vilket kan få stor betydelse för hela bygden. Volymen nytillkomna nyttjare kan öka med rätt utveckling.

7. Vilken sträcka kan dras fram med långsiktiga avtal med markägarna?

Svar: Den sammanlagda sträckan uppskattas till cirka 25-30 km.

8. Vad skulle det kosta att genomföra anläggandet av leden?

Svar: Kostnaden kan vi idag inget säga om

9. Vad kostar det att underhålla leden?

Svar: En schablonkostnad baserat på kr/km ger vid handen att kostnaden kan bli cirka 1000 kr/km och år.

10. Vem tar ansvar för underhåll av lederna, håller avtalen och underhåller leden?

Svar: Vi föreslår att det bildas en ridledsförening som tar ansvar bland annat genom att delegera till områdesansvariga.

11. Vilka hänsyn behöver tas till att även gående/cyklande skall kunna använda leden, sk GCR-vägar?

Svar: Helst skall ridleden när den går fram vid sidan om GC-väg inte ligga precis intill. Där ridleden går på mark med stängsel på båda sidor bör ledens bredd inte vara alltför smal helst 4 meter bred så att ridande och gående kan mötas utan fara. Hundar måste hållas kopplade om man rör sig på ridleden.

12. Samverkan med Hästen i Skåne och andra aktörer ex. Lunds Universitet, SLU Alnarp, Ridled Skåne Nordost, Eslövs och Lunds kommun?

Svar: Här har vi haft kontakter fortlöpande och fått god hjälp av att *medverka på* deras kurser (främst Hästen i Skåne).

13. Vilken roll vill Flyinge AB och Flyinge Ryttarförening ta?

Svar: Båda ser gärna att det bildas en ridledsförening.

14. Ska avgifter tas ut av dem som nyttjar leden?

Svar: Denna fråga måste ridledsföreningen ta ställning till. Men skall det finnas medel till underhåll så krävs en finansiering. Lunds kommun har på fråga inte ställt sig helt avvisande till ett bidrag. Man har ju kostnader för kommunala ridleder.

15. Vem ska i så fall administrera dessa avgifter?

Svar: Ridledsföreningen får naturligt denna uppgift. Föreningen kan via ridledskortet också en sanktionsmöjlighet mot nyttjare som missköter sig. Ridledskortet skall då medföras på ett väl synligt sätt.

16. Behövs parkeringsplatser för hästtransporter för dem som vill komma hit och rida? Var ska de i så fall ligga?

Svar: Flyinge Kungsgårds stora parkering är en naturlig punkt. Detta är en bra affärsidé för dem, som de redan har satsat på. Men givetvis är alla företag som ligger i anslutning till ridleden välkomna att öppna upp parkeringsplatser.

17. Behövs gäststall, för dem som vill komma hit och rida? Finns dessa redan?

Svar: Ja vid Flyinge Kungsgård och många andra som hyr ut hästplatser.

18. Hur ska Ridled Flyingebygden marknadsföras?

Svar: Ridledsföreningen får fatta beslut om detta. En egen hemsida på olika språk som förklarar ridledens sträckning och villkor för att rida på leden samt den service som finns för ridande inom bygden.

13. Nya jobb

En etablerad ridled ska kunna användas av hästföretagare i Flyingebygden för att anordna utflykter med häst. Detta ger möjlighet för befintliga hästföretagare att nyanställa och även för nya hästföretagare att etablera sig utmed leden. Även företag med inriktning på service kring dessa aktiviteter bör kunna dra nytta av en sådan utveckling. T ex restauranger och övernattnings, både för hästar och ryttare.

Det är vår uppfattning att ridleden har goda möjligheter att på sikt generera flera nya arbetstillfällen.

14. Ideellt arbete

Ideellt arbete har utförts av enskilda personer inom Flyingebygden för att visa var det rids idag och av referensgruppen för att verifiera och komma med förslag på var ridleden bör dras samt i kontakter med markägare.

Därtill har offentliga resurser från personer inom offentliga organ medverkat i projektet. En stor del ideellt arbete har också utförts av Bengt Agering och Gunnar Petersson, både före och efter anställning i projektet.

Underskattning av hur mycket tid som behövdes i projektet är tydlig.

15. Innovativt

Projektet har goda förutsättningar att lyckas, eftersom behovet inom bygden är stort. Flyinge är välkänt som varumärke och många kreativa personer med hästintresse väljer att flytta hit.

Ridledsföreningen har en god möjlighet att samla alla hästintresserade i en gemensam angelägenhet, vilket vi tror skall bidra till att stärka innovationskraften och samarbetet inom bygden. Eftersom vi inom bygden också har lokaler som lämpar sig bra för möten så hoppas vi att ridleden skall öppna upp nya möjligheter till utveckling av företagande. Flyingegården nedan är ett exempel på en sådan lokal som ägs av bygden.

Inom bygden finns idag flera restauranger med den viktigaste Flyinge Restaurang, som ligger inom Flyinge Kungsgård. Men även Robins Pizzeria på Holmbyvägen och FlyingeStopp1 som ligger vid väg E22.

Ridleden har två målpunkter som är naturreservat – Linnebjär och snart också Flyinge Ängar. Därtill finns två kyrkor i Holmby och Gårdstånga och däremellan den stilla flytande Kävlingeån.

16. Aktiviteter som stärker projektet

Flyinge AB

Här pågår en intensiv omdaningsprocess, som syftar till att dra till sig kvalificerade aktörer som kan hjälpa till att utveckla verksamheten.

Syftet är att öka antalet besökande och då kommer ridleden väl till pass. Flyinge Kungsgård firade förra året 350 årsjubileum, som en svensk verksamhet. Dessförinnan hade danskarna drivit verksamhet här i minst 600 år.

Flyinge Utveckling

Den ideella föreningen Flyinge Utveckling är en lokal kraft för utveckling, som i år 2012 firar 10 års jubileum. Flera projekt som drivits fram med hjälp av olika aktörer inom bygden har varit lyckosamma.

Skyltprojektet som påbörjades redan 2003 och medförde bättre ortsskyltning inom bygden och 13 skyltar vid infarten till bygden.

Boken om Flyingebygden, som skapat större kunskap om bygden på flera håll.

Webbsiten www.flyinge.nu med omkring 3000 besökare per månad. Fick ett uppsving då föreningen startade. Flera Facebookgrupper finns.

Bygdebolag som kunnat köpa och driver flera fastigheter. Parkrenoveringsprojekt på Flyinge Kungsgård.

Årligen arrangera ett konfirmationsridläger i samarbete med flera aktörer från år 2011.

Vänföreningen Svenskt Hästmuseum, som verkar för att i samverkan få tillstånd ett hästmuseum av yppersta klass på Flyinge. Om en sådan etablering lyckas väl kommer ridledens användning att påverkas.

Internationell skola till Flyinge. Arbetet påbörjades i april 2011 och kommer vid ett förverkligande att skapa behov av ridskola och ridled.

Gröna Flyingebygden ett ramprojekt i samarbete med bland andra SLU Alnarp och Skånska Energi.

Lunds kommun

Utbyggnaden av Lund NE kommer att medföra ett ökat behov av rekreation bland forskare som kommer hit från hela världen. En näraliggande ridled med vackra naturvärden kan bidra till upplevelsen.

Kopplingen till ridleden vid Skrylle och Dalby inom Lunds kommun gör att det kommer att finnas ridleder som omfattar flera mil i vackra omgivningar. Kommunen planerar för ytterligare utbyggnad av hästrelaterad bebyggelse inom Flyingebygden.

Eslövs kommun

I fördjupad översiktsplan från 2012 finns planer på en utbyggnad av orterna Gårdstånga, Getinge och Flyinge.

Region Skåne

Regionen ser betydelsen av ett starkt hästcentrum och de möjligheter det kan innebära för möjligheter till event inom näringen.

17. Faktorer och trender

Antalet hästar i Sverige har av Jordbruksverket uppskattats till 367 tusen stycken. I Skåne finns en stor andel kanske 14% eller cirka 50 000 hästar som i huvudsak används inom sport, som fritidsintresse och som näringsverksamhet. Följande är hämtat från hemsidan www.nshorse.se

”Hästen har en viktig betydelse för vår samhällsekonomi. Hästen är också en viktig del i utvecklingen av den svenska landsbygden. Den ger viktiga inkomster vid sidan av det traditionella lantbruket och den ger möjlighet för människor att kunna bo kvar och verka aktivt på landsbygden. Hästintresset kan till och med vara en drivkraft för människor att flytta från stad till landsbygd. Hästen är en viktig källa till upplevelser

och avkoppling för många. En halv miljon människor rider regelbundet och ytterligare en halv miljon har regelbunden kontakt med hästar.”

Riksanläggningarna som drivs av HNS innebär att Flyinge kan upprätthålla kompetens.

”Kyra Kyrklund och Jan Jönsson - nya professorer i ridkonst

Kyra Kyrklund och Jan Jönsson har bägge varit internationella ryttarstjärnor inom ridsport. Nu blir de adjungerade professorer i ridkonst vid Hästnäringens Riksanläggningar Flyinge och Strömsholm.

Kyra Kyrklund blir professor i ridkonst (10 procent) med inriktning dressyr och Jan Jönsson blir professor i ridkonst (20 procent) med inriktning unghästutbildning, coachning samt ledarskap. Tjänsterna inrättas vid SLU och finansieras av Hästnäringens Nationella Stiftelse.”

De viktiga trendbrott då det gäller hästnäringen som kom på 1980-talet då antalet hästintresserade ökade och därmed ökade antalet hästar och behovet av hästgårdar. Detta intresse måste också på alla sätt underhållas. Det är inte självklart att denna nivå kan bibehållas på så hög nivå utan att man investerar något i verksamheter som kan intressera kommande generationer.

18. Lundalands strategi

Lundaland har åtta stycken teman som kallas "Landmärken". Se <http://www.leaderskane.se/lundaland.4.2237a331308abdc034800014586.html> Hur berör skapandet av en ridled dessa landmärken.

• Lokal Utveckling

Stimulera utveckling av bygemenskap, byahus, mötesplatser, lokal service, bo & äta samt trevliga bymiljöer. Förbättra närdemokratins genom att stimulera arbete med byaplaner, byalag, kommunbyggeråd. Stimulera ett lokalt ansvarstagande för såväl vuxna, som barn och ungdomar.

Svar utvecklar gemenskapen mellan ryttare som använder ridleden och övriga boende som möter ryttarna på ridleden. Ansvar för ridledens uppbyggnad och underhåll tas av en lokal ideell förening där både ungdomar och vuxna kan ingå.

• **Jobb på landet**

Genom länkar mellan offentliga, privata och ideella kan fler komma i arbete/arbetsutbildning/rehabilitering. Här byggs ett socialt kapital där byalag/föreningar och andra ideella organisationer med stort kontaktnät och förtroende inom ort/bygd blir en länk mellan offentliga och privata för att finna arbete/arbetsutbildning åt personer från tätorterna eller egna bygden.

Svar uppbyggnad och underhåll av ridleden sker genom samarbete mellan den ideella föreningen och Lunds och Eslövs kommuner. Arbetet kan ske genom insatser av lokala företag och frivilliga insatser.

• **Entreprenörskap på landet**

Stimulera entreprenörskap på landet. Etablera en kraft inom Lundaland, där företagande inom grönt entreprenörskap, lantbruk, trädgårdsnäring, lokal service, bo & äta, hästnäring, klimatvänlig energi och kultur på landsbygden stöds och synliggörs på ett sätt som gynnar många företag. Utbyte med universitet och innovationscentra inom området.

Svar En väl fungerande ridled kan ge möjlighet till utökning av befintlig verksamhet och nyetablering av grönt företagande inom turridning och uthyrning av stallplatser, både permanent och tillfälligt. Även besöksnäringen kan stimuleras när tillresta ryttare och andra besökare ska bo och äta inom Flyingebygden och vandra inom natursköna områden runt Kävlungeån och besöka attraktioner som det planerade hästmuseet.

• **Lundalandkraft**

KRAFT, KUNSKAP, KOMMUNIKATION, KREATIVITET och KULTUR står i centrum för Lundalands arbete. Lundalandrådet ska som nätverk stärka innovationskraften och samverkan inom partnerskapet mellan ideella, privata och offentliga. Kraften visas via konferenser, mentorskap, utbildningar, mässor, marknader.

Svar En väl fungerande ridled stärker intresset för och kunskapen om Flyinge Kungsgård och Flyingebygden och därmed också för hela Lundaland. Detta leder till

att alla tre delarnas varumärke stärks och det kan i sin tur leda till att attraktionskraften för området höjs.

• **Upplevelser**

Stötta, stimulera och inspirera skapandet av evenemang och etablering av besöksmål som stärker samhörigheten hos befolkningen i området och ökar besöksnäringen. Skapa en gemensam Lundalandfest. Etablera Lundalandrundor till områdets natur- och kulturupplevelser som även erbjuder motion och lärande i landskapet.

Svar Ridning på ridleden i detta natursköna område är en stor upplevelse som blir tillgänglig både för människor som bor i området och för tillresta. Det blir viktigt att det längs med ridleden finns möjlighet att sitta av och låta också hästen vila en stund.

• **Lundalandhälsa**

Förbättra folkhälsan genom att skapa gemenskap och engagemang och fler mötesplatser. Stimulera vandringar/motionstävlingar etc inom Lundaland med fokus på hälsa och miljö. Färdas med eller utan fordon. Större eller mindre antal deltagare (Lundalandlopp). Åtgärder som kan stärka folkhälsan i övrigt.

Svar Ridning är i sig en motionsform som ger en förbättrad hälsa. Ridning utombes i

friska luften leder till ytterligare förbättring av hälsan.

Om man rider till och från träning vid de olika hästanläggningarna i stället för att transportera hästen med bil minskar de miljöpåverkande utsläppen i området.

Verksamheter som rehabilitering med hjälp av häst skulle vi gärna se utvecklas i området och detta skulle då underlättas med en ridled. Möjligheter öppnas för att arrangera årligen återkommande events.

• Natur- och kulturarvet

Verka för att bevara och tillgängliggöra naturområden, t ex de viktiga å-projekten, samt lyfta fram de viktiga kulturarven. Miljön ska utvecklas och stärkas med prioritering av vattenområdena och de gröna stråk som förbinder vatten och stad.

Svar Vissa delar av ridleden går genom naturreservatet Flyinge Ängar som alltså då även kan upplevas från hästryggen. Även andra natursköna stråk öppnas för ryttare genom ridleden. Ridleden kommer att kopplingar mot andra områden inom Lundaland som Skrylleområdet, Revingehed och mot Dalby och Lund. Flyinge Kungsgård, Gårdstånga och Holmby kyrkor tillhör kulturarvet.

• Se Lundaland

Lundaland ska verka mycket aktivt för att synliggöra området

- via olika media - Internet/media/tidningar/ böcker/film/radio/TV etc.

- med Lundalandmärkta varor - via nätet samt i ett nätverk av turistbyråer erbjuda bokning av B&B, övernattningsrum, slottsbesök, bed&box, vandrarhem, lantgård, äta och uppleva, lära.

Svar Ridleden bör marknadsföras mot privatpersoner och turistbyråer för att locka till sig främst ryttare från olika delar landet och eventuellt även utlandet.

Marknadsföringen bör inriktas på turridning, övernattnig med häst, både för rekreation och för tillfällig övernattnig vid transport av hästar till och från utlandet.

19. Stöder Lundaland

Hur projektet stöder Lundaland framgår av svaren under punkt 18.

20. Resultat

Ridledens sträckning söker uppfylla de mål med ridleden som redovisas under punkt 5.

Identifikation av målpunkter

En inventering av antalet hästgårdar, antalet hästplatser, antalet hästar och antalet hästanläggningar med ridhus och eller/ridbana i Flyingebygden har gjorts för att användas som underlag för målpunkter där det rör sig många hästar.

Vi har utgått från Flyinge Kungsgård som nav för att knyta samman målpunkterna inom Flyingebygden.

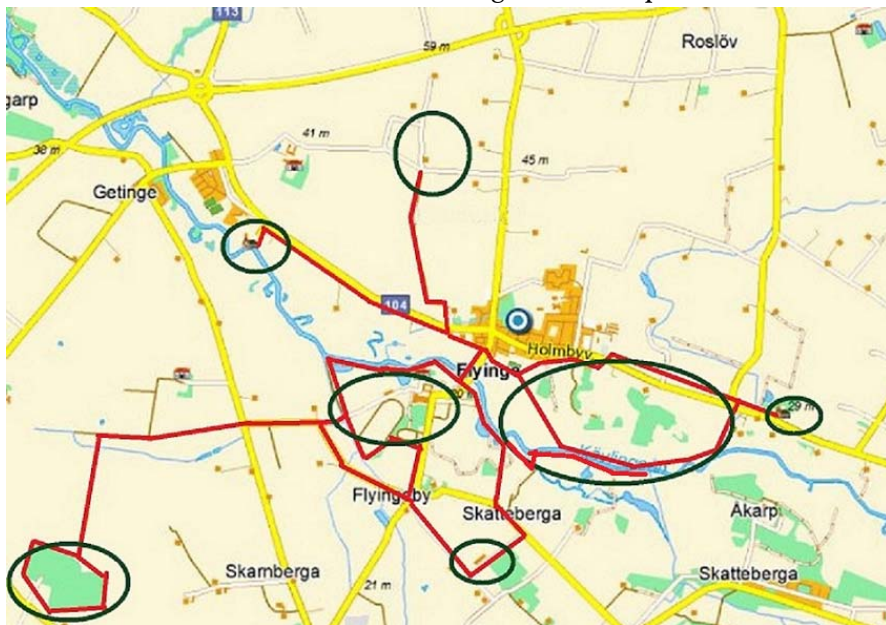
Målpunkter är platser med många hästar och områden med ridhus eller ridbana samt områden med natur- eller kulturvärden.

Hänsyn har också tagits till framtida utveckling av sådana områden.

De viktigaste målpunkter är Granelundshallen, Linnebjär, Skatteberga, Roslöv, Flyinge Ängar, Gårdstånga kyrka, Holmby kyrka, Flyingeby och Flyinge Kungsgård.

Linnebjär är ett naturreservat där ridning idag inte är tillåten. Ridning till Linnebjär menar vi är ett bra alternativ.

Flyinge Ängar kommer att bli naturreservat och vi har ansökt hos Naturvårdsverket om tillstånd att ridning ska tillåtas på detta område.

Linnebjär Gårdstånga Flyingeby Granelund Flyinge ängar Holmby

Granelundshallen är den anläggning som Flyinge Ryttningsförening använder. Man har cirka 400 medlemmar från Skåne som kommer hit och rider. Föreningen bildades redan 1937.

Gårdstånga kyrka ligger vackert vid Kävlingeån. Här finns en plats som kan användas för att binda upp hästar under en paus. Här borde också kunna arrangeras sittplatser om man vill stanna och rasta. Holmby kyrka har en relativt stor plats med träd som växer på en gräsbevuxen äng. Platsen skulle kunna lämpa sig för att låta hästar stanna upp en stund.

Flyinge Kungsgård som ligger bra till i området bildar en naturlig start och målplats. Här finns ställplats, hästboxar, restaurang, toaletter, parkering samt natur och kulturarv. Flyinge Hästsportklubb finns här.

Flyingeby är en gammal by som man kan lära känna bättre.

På Revingehed finns stora, öppna ytor som skulle kunna utnyttjas mer för ridning. Den gamla landsvägen till Revingeby skulle kunna användas för ridning dit.

För längre ritter utanför Flyingebygden kan även Skrylleområdet och Dalby ses som målpunkter.

Även Lund kan ses som en målpunkt för rytterna i Flyingebygden. I Lund finns ett ridhus norr om universitetsområdet och i Östra Torns by finns en 4H-gård samt en del hästgårdar. LCR kan komma att flytta sin verksamhet.

Västerut från Flyinge Kungsgård ligger Viderup och Örtofta. I Viderup finns cirka 30 hästar och i Örtofta cirka 25. Här finns även planer på att bygga nya hästgårdar. Norrut ligger ridhuset i Eslöv och Snärjet, som är ett skogsområde.

Ett viktigt dokument är rapporten *Ridvägar i Lunds kommun* som gjorts av Fritid & Kultur i Lunds Kommun. Denna rapport visar på befintliga ridvägar och har föreslagit nya ridvägar med kopplingar till övriga ridleder i kommunen.

Sektorer och hästanläggningar

Flyingebygden har delats in i fyra sektorer (A, B, C, D) enligt nedanstående karta.

21. Antal hästar och hästgårdar

Inventeringen är gjord genom intervjuer med ett flertal personer och i vissa fall har uppskattning gjorts efter observation på plats. Resultatet bör ha en god noggrannhet med en mindre felmarginal.

Antalet hästplatser i tabellen är antalet möjliga hästar, alltså antalet

boxplatser på varje gård. Antalet hästar inom området är idag cirka 675, vilket ger en belägningsgrad på cirka 75% i genomsnitt för hela Flyingebygden.

Bedömningen av den framtida utvecklingen bygger både på planerad nybyggnation enligt kommunernas översiktsplaner och en uppskattad ytterligare utveckling av antalet hästgårdar inom de fyra sektorerna.

Sektor	Nuläge			Ökning		Framtid	
	Antal hästplatser	Antal hästgårdar	Antal häst-anläggningar	Antal hästplatser	Antal hästgårdar	Antal hästplatser	Antal hästgårdar
A	166	25	2	100	25	266	50
Flyinge Kungsgård	270	1	1			270	1
B	274	36	2	80	20	354	56
C	119	17	6	40	10	159	27
D	68	4	2	8	2	76	6
Totalt	897	83	13	228	57	1125	140

Ridledens längd inom de olika sektorerna

Flyinge by	3,7 km
Flyinge Kungsgård	5,2 km
Linnebjär	7,1 km
Flyinge Ängar	5,0 km
Gårdstånga	2,7 km
Holmby	3,5 km
Roslöv	2,1 km
Totalt	29,3 km

Punkter för informationstavlor

Vi föreslår att informationstavla om ridleden sätts upp på lämplig plats vid Flyinge Kungsgårds parkering.

Allmänna kommunikationer

En attraktiv hållplats vid Gårdstångarondellen i sektor D punkt R nedan skulle väsentligt kunna bidra till att hästsportintresserade/publik boende i Lund och Malmö enklare skulle kunna ta sig till Flyingebygden och alla de ridanläggningar som finns här. En utredning kring detta pågår sedan flera år och kan möjligen komma på plats 2014-2015.

22. Delsträckor

Följande olika delsträckor föreslås inom de olika delområdena

1. Gårdstånga
2. Holmby
3. Flyinge Kungsgård
4. Granelund
5. Linnebjär
6. Flyinge Ängar
7. Roslöv

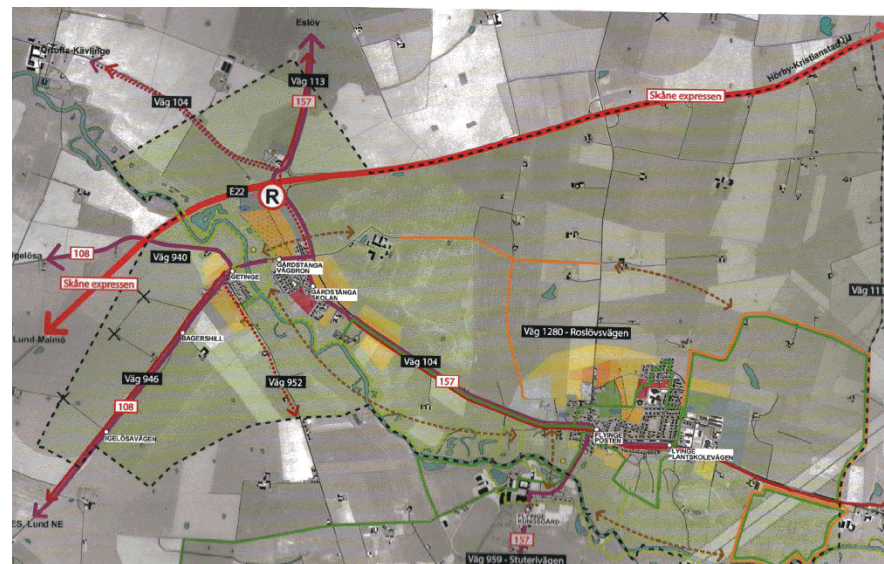
Motivet till valet av de olika delsträckorna inom ridleden är följande:

att hela bygden skall få del av ridleden
att vi har tagit hänsyn till de redan befintliga lederna
att vi har studerat ridledsförslag i de kommunala översiktsplanerna
att vi har sökt lägga ridlederna där det finns flest hästboxar/hästgårdar
att vi har sökt använda strukturer som är enkla att underhålla
att vi har sökt nå attraktiva målpunkter.

Nedan analyserar vi de olika delsträckorna och vad denna förstudie har kommit fram till.

Inom område D och C

7. Roslöv

Denna sträckning har föreslagits av Eslövs kommuns Översiktsplaneförslag i augusti 2012. Detta dokument är en politisk viljeyttring, som sträcker sig fram till år 2040. Huruvida man kommer att vilja anslå medel till att förverkliga exempelvis ridleder vet vi idag inget om.

Ridleden är de orangemarkerade sträckningarna på kartan inom sektorerna C och D.

Kommentarer:

Leden går till stor del på redan befintliga vägar inom område D. De delar som ligger norr om väg 104 går inom ett område som idag har få hästgårdar. Leden söder om ån berör dock Holmby och de hästgårdar som finns där.

Leden söder om ån berör privata markägare. Huruvida de är beredda att upplåta mark vet vi inte.

Leden inom område D har koppling till Gårdala gård som ägs av Gårdstånga Nygård och leden som föreslagits finns etablerad i någon mån. Det finns också några streckade linjer som är förslag till möjliga framtida ridleder. De rör sig utmed ån från Gårdstånga mot Flyinge och vidare mot Holmby. Men också i sektor C inom Roslövsområdet finns förslag till ridleder som väsentligen går på enskilda vägar med statligt stöd.

De föreslagna delsträckningarna är av naturliga skäl helt inom Eslövs kommuns område. Troligen har man inte i detta läge haft anledning att samordna med Lunds kommuns planer, då det gäller ridleder.

Inom område D

1. Gårdstånga kyrka

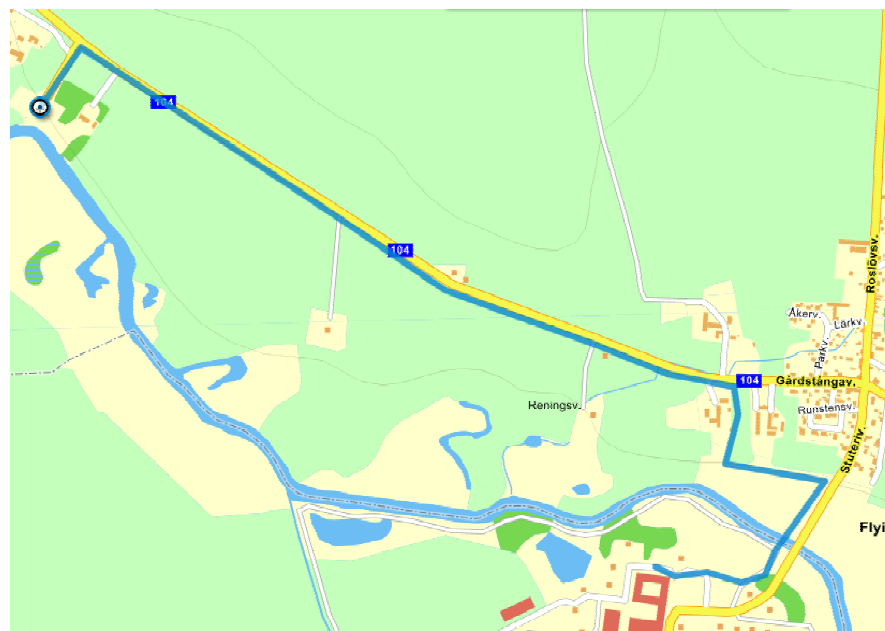
Ridleden går strax intill den befintliga GC-vägen mellan Flyinge och Gårdstånga.

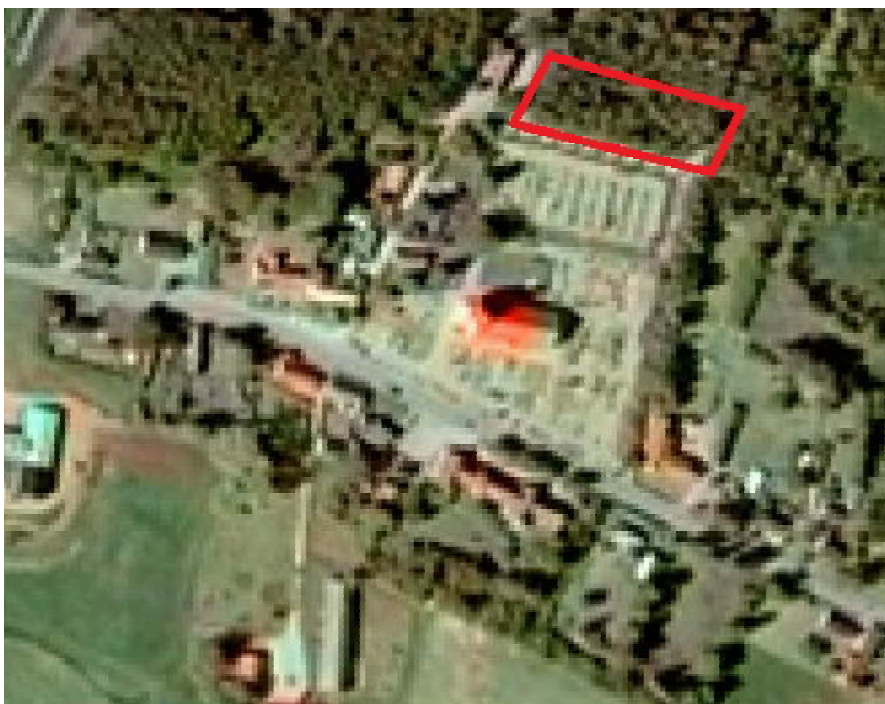
Målpunkt är Gårdstånga kyrka, där avsittning skall kunna ske. Se det markerade området på bilden här.

Kommentarer:

Trafikverket har ställt sig negativ till att använda GC-vägen till ridled. Det finns dock flera exempel på platser där man gjort undantag från denna regel. Att förverkliga denna sträckning kräver då att man fräser upp ett spår att rida på motsvarande det som finns på GC-vägen mellan Flyinge-Holmby.

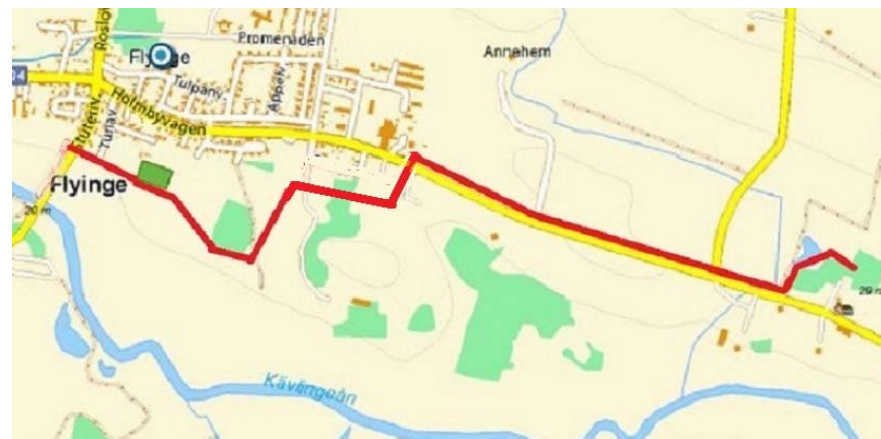
Sträckan går efter Astellbron inom område D utmed Stuterivägen. Denna del ägs av Eslövs kommun och markanvändningen är inte helt reglerad.

Reglering med Eslövs kommun bör drivas till ett avtal, som medger ridning på den aktuella sträckan.

Inom område C 2. Holmby kyrka

Ridning till Holmby kyrka kan ske på ridled som ligger innanför GC-vägen mellan Flyinge och Holmby. Vid kyrkan finns ett område med gräs och tallar som väl lämpar sig för avsittning och vila för hästarna. Se bild ovan.

Det finns flera möjligheter att rida då det gäller sista biten fram till kyrkan, som kan övervägas ur säkerhetssynpunkt.

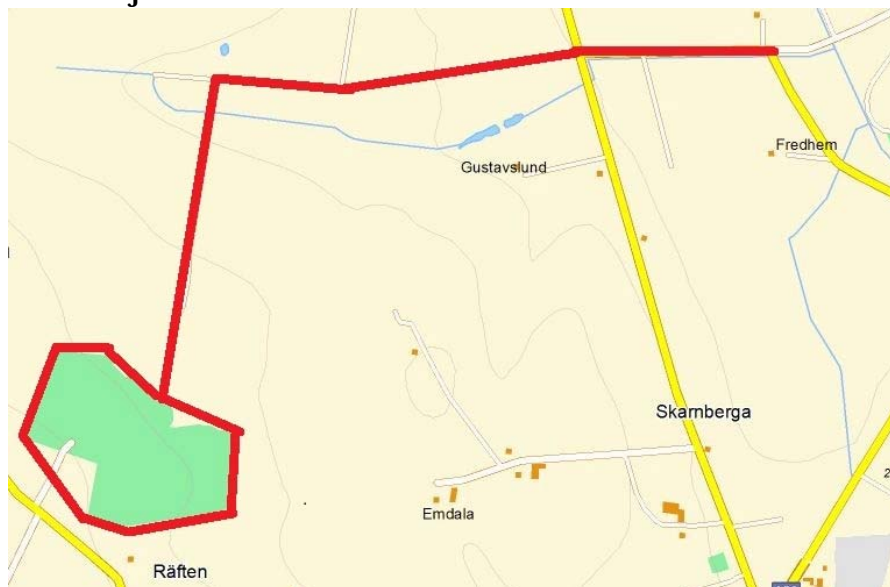
Kommentar:

Vi har tagit fram ett förslag till ridning över Flyinge ängar. För att ridleden delsträcka Holmby skall bli riktigt användbar krävs att delsträcka Flyinge Ängar kan genomföras.

Dock kan denna delsträcka användas tillsammans med delsträcka 7.

Inom område A

5. Linnebjär

Här använder vi en befintlig väg upp till röda ladan. Vid ridning runt naturreservatet kommer det att krävas extra stängsel. Målpunkten är väl värd att utveckla. Platsen ligger naturskönt med utsikt över hela Flyingebygden.

Detta är en naturlig plats för avsittning. Området kring Linnebjär har använts till hästbete under många århundraden. Markägare är Flyinge AB och Naturvårdsverket.

Kommentarer

Länsstyrelsen har sagt att man kan ansöka om tillstånd att rida inom området som berör Naturvårdsverkets mark.

Vi är inne på att rida inom det avgränsade område som redan går mellan två stängsel från röda ladan upp till naturreservatet. För att det skall bli möjligt så krävs viss röjning av buskage mellan stängsel.

Flyingeby och Granelund och Skatteberga

Här är det främst sträckan från Flyinge Kungsgård utmed vägen till Flyingeby, som behöver dras in från vägen. Övriga sträckor är befintliga vägar och väl etablerade.

Kommentar

Vi har förhört oss med markägaren rörande sträckan Flyinge Kungsgård till Flyingeby. Denna sträcka har det varit tal om under många år med samma negativa resultat. Ridning får fortsatt ske på vägen. Stundom ganska intensiv trafik gör att denna sträcka kan kännas trafikosäker för ridande.

3. Flyinge Kungsgård område A och B

Flyinge Kungsgård har tecknat avtal och är positiva till att ridvägarna som markerats ovan får användas av ridande.

Kommentar

Flyinge Kungsgårds ridleder underhålls idag av Flyinge AB och används också i huvudsak av elever och Flyinge hästsportklubb.

Inom område B och C

6. Flyinge Ängar

Här ligger det planerade naturreservatet, vars bildande sannolikt kommer under 2013. Arbetet leds av Länsstyrelsen i Skåne län (Gunilla Davidsson Lundh). Ridleden omnämns i skötselplanen som kommer att fastställas efter remisstiden som går ut den 2012-12-03

Området ligger i södersluttning med sanddyner vilket är en viktig biotop för bland annat vildbin. Samtidigt finns inom området våtmarker som gynnar olika grodarter. Det är också viktigt att området betas, vilket under vissa delar av året kan innebära konflikter med ridande.

Vårt förslag A.

Vårt förslag B.

Förslag A kräver ingen broförbindelse över ån utöver Astellbron, vilket är en fördel men kommer istället att innebära en större risk i kontakten med betande djur och människor och hundar.

Flyinge Ängar kommer att bli naturreservat och en skötselplan har utformats av Länsstyrelsen och finns ute på remiss från den 2012-10-18. Länsstyrelsen har ställt sig positiv till den dragning vi har gjort i Förslag A. Man är villig att till vissa delar bekosta något extra staket så att ridning kan ske utan alltför mycket kontakt med betande djur och platsen där utedagis håller till. Det är positivt för reservatet att ridande kanske skapar sandblottor inom reservatet.

Det som återstår är avslut med fastighetsägaren till "lilla Amerika" samt med fastighetsägaren vid Stuterivägen vars fastighet inte ingår i reservatet men utgör en viktig punkt, för att hela sträckan skall kunna bli användbar. Vidare krävs ett avtal med Eslövs kommun som rör marken söder fotbollsplan men norr om reservatet.

Förslag B innebär att leden går på södra sidan av Kävlingeån, som har en beträda närmast ån som ligger högt och väl skyddat.

Detta kräver en bro där ån smalnar. Detta skulle även vara en fördel för det rörliga friluftslivet. Nackdelen är att bron hamnar så långt österut. För ridande från Granelundshallen blir alternativ B mycket attraktivt då man får kortare väg att nå ån. Man kommer mycket nära ån i detta alternativ. Krävs också ett par småbroar över bäckar eller diken. Inom

Flyinge Ängar skulle man dra leden utmed befintliga stängsel och behöva uppföra ett skyddsstängsel så att man rider på en helt skyddad ridled.

Båda förslagen bygger på önskemål om att kunna rida en slinga då detta kanske är ledens mest attraktiva del och samtidigt svårast att få väl utformad till rimliga kostnader. Här möts också många intressen och

aspekter både på naturvård, rörligt friluftsliv och näringsverksamhet.

Vi har fått svar från Länsstyrelsen baserat på förslag A, där man i princip är positiv till att ridning sker inom reservatet. Detta baseras sannolikt på att de sandblottor som kan rivas upp av hästar kan vara till nytta för insektslivet och även gynnar florán.

Frågan har skickats vidare till Naturvårdsverket. Hela området kommer vid en reservatsbildning att prövas ur olika aspekter och åtgärder vidtas för att naturvärdena kan gynnas men att också tillgängligheten värnas. Hur stora investeringar man är beredd att göra i naturreservatet är svårt

att avgöra. Men vi har förstått att stadsplanenära reservat med hög nyttjandegrad är intressanta. Så Flyinge ängar borde ligga bra till.

23. Kostnader för anläggning av ridleden

En eller flera broar över Kävlingeån skulle ytterligare underlätta möjligheterna att röra sig inom området. Det finns en enkel bro vid Aletorp öster om Holmby.

Kostnadsbilden är också beroende av intresset från Naturvårdsverket i samband med att reservatets tillgänglighet kommer att bedömas.

Kostnadsuppskattning för att anlägga ridleden fördelat på de olika delsträckorna. Skyltning är en del av kostnaden.

Gårdstånga	30 000:-
Holmby	20 000:-
Flyinge Kungsgård	20 000:-
Granelund	20 000:-
Linnebjär	40 000:-
Flyinge Ängar	??

24. Finansiering av underhållskostnaden av ridleden

Ridledskort är det alternativ som vi vill föreslå. Detta borde då kunna organiseras så att de som har hästplatser årligen köper ett antal kort och säljer vidare till de som hyr boxplatserna. I stort ett kort till varje boxplats.

Ridledskort skall också kunna köpas på Flyinge Kungsgård och några andra platser inom bygden.

De årliga intäkterna skall räcka till underhåll av leden, skyltning, marknadsföring på webben, städning.

25. Risker

Allmänna risker med skapandet av ridleder är att de blir dåligt utnyttjade, att de är svåra att underhålla på en acceptabel nivå eller att underhållet inte kan skötas på grund av ekonomiska skäl.

Risken är att ingen vill ta ansvar, för att bilda en ridledsförening, eftersom man rädd för ansvaret och ekonomin och att inte kunna rekrytera frivilligkrafter.

Risken finns dessutom att intresset bland ryttare och hästföretagare minskar och att det då inte finns någon ekonomi att underhålla leden.

Konflikter mellan de som använder ridleden och markägare är kanske den största risken. Ridledsföreningen kan försöka stänga av den ryttare som inte sköter sig. Markägare kan bete sig olika en del är mera toleranta än andra.

Nedskräpning utmed leden. Här åligger det ridledsföreningen att återkommande städa för att undvika konflikter med markägare.

Ryttare som skadas är ett problem som måste förebyggas. Vid vissa punkter måste en trafikerad väg passeras. Då är det viktigt att det finns fallor intill vägen, som ryttaren kan använda tills fri passage uppstår. Detta skapar trygghet för både bilister och ryttare.

Ridning i mörker på sträckor där bilar kan förekomma måste undvikas. Ridning vintertid eller vid kraftiga regnperioder kan vara olämpligt. Ridning i samband med att jakt pågår är inte lämpligt. Detta är exempel på när ridleden kan behöva stängas helt eller delvis under vissa perioder. Ansvaret för att stänga av ridleden på grund av olika risker åligger ridledsföreningen i samråd med markägarna.

Verksamheten på Flyinge Kungsgård är tidvis ifrågasatt. Utredningarna avlöser varandra. Nu har verksamheten här en viktig funktion och

antalet hästar och elever spelar en stor roll för ridledens användning framgent.

26. Analys av resultatet

Ett stort arbete har lagts ner på att kontakta och ha möten med olika nätverk, som Länsstyrelsen, kommunerna, lokala hästföretag, lokala markägare och andra ridledsprojekt.

Vi har analyserat de lokala förutsättningarna och också kunnat påverka planer som rör markanvändningen inom Flyingebygden.

Vi har kunnat beskriva möjliga ridvägar, som kan anläggas och i varje delsträcka har vi angivit de förutsättningar vi för tillfället har nått fram till för att kunna öppna sträckan.

Då det gäller att bilda en ridledsförening har vi informerat berörda om denna förstudie och ställt frågan om man vill ingå i en förening. Gensvaret har dock varit ganska svalt, men det kan bero på att dessa kontakter togs inledningsvis och behöver förnyas återigen nu när denna rapport är klar.

Preliminärt avtal har skrivits med Flyinge AB och avtal har också lämnats till Eslövs kommun samt några av de markägare som är berörda. Vi bedömer dock att ridledsföreningen behöver ta tag i detta så snart föreningen har bildats.

Vi har lyckats väl i våra ansträngningar att påverka planer som rör naturreservatet Flyinge Ängar.

En del tänkta delsträckor har fått läggas åt sidan på grund av att vi bedömt det svart att genomföra.

27. Projektorganisation

Projektet har bemannats av:
Bengt Agering, Projektledare

Styrgruppen har bestått av:

Gunnar Petersson	Ordförande Flyinge Utveckling
Orvar Otterstedt	Revisor Flyinge Utveckling,
Sune Hagström	Fastighetsansvarig Flyinge AB

Referensgruppen har bestått av:

Ted Velander	Hästföretagare Flyinge
Ulrica Jeppsson	Ordförande FlyingeRyttarförening
Malin Nordfjäll	Hästföretagare Flyinge
Olof Axelsson	Hästföretagare Flyinge
Jon Andersen	Hästföretagare Holmby
Sune Hagström	Fastighetsansvarig Flyinge AB

28. Kontaktlista

Marianne Lilja Wittbom, VD Flyinge AB	046-649 18
Sune Hagström, Fastighetsansvarig Flyinge AB	0702-04 88 80
Malin Nordfjäll, Hästföretagare Flyinge	0705-48 11 52
Ulrica Jeppsson, Ordförande Flyinge Ryttarförening	0702-67 10 70
Ted Velander, Hästföretagare Flyinge	0708-64 06 05
Olof Axelsson, Hästföretagare Flyinge	0705-42 25 59
Olof Bauer, Markägare Holmby	046-526 96
Anders Hanström, Markägare Flyinge	0733-911 353
Jon Andersen, Hästföretagare Holmby	0708-32 02 36
Barbro Bent, Hästen i Skåne	0706-87 36 08
Mari-Liis Männik, Planarkitekt, Eslövs Kommun	0413-620 49
Torsten Helander, Stadsarkitekt, Eslövs Kommun	0413-629 95
Cecilia Erlandsson, Exploateringsing., Eslövs Kommun	0413-622 68
Anna-Carin Linusson, Kommunekolog, Eslövs Kommun	0413-623 35
Holger Andersson, Planingenjör, Lunds Kommun	046-35 51 80
Cecilia Backe, Kommunekolog, Lunds Kommun	046-35 58 90
Christin Boris-Möller, Hästalliansen i Lunds Kommun	0706-24 81 67

Ros-Mari Paulsson, Projektledare, Kullabygdens Ridled	0736-98 87 26
Lizette Åkerblom, Styrgruppen, Kullabygdens Ridled	0708-35 46 57
Annethe Yng, Verksamhetsledare, Leader Lundaland	0709-73 93 83
Elisabeth Nilsson, Projadmin, Leader Lundaland	046-73 93 83

29. Publikationer

Föreningen Flyinge Utveckling har även svarat för följande publikationer med relevans för detta projekt.

Ekomuseum Kävlingeån Del I Förutsättningar, Eva Uddenberg 2005
Ekomuseum Kävlingeån, Del II Förslag, Eva Uddenberg, 2005
Flora och Naturvärden i Flyinge – en inventering, Linda Gustafsson, 2005
Insektsinventering i Flyinge, Stefan Jarl, 2005
Flyinge – centrum för Skåne som hästregion, Gunnar Petersson februari 2006.
Flyingebygden – från förr till framtid, red. Gunnar Petersson, september 2006, ISBN 978-91-631-9613-3
Horse Innovation Arena, Gunnar Petersson och Zoltán G-Wagner, november 2007, ISBN 978-91-977299-0-1
Lundaland Utvecklingsstrategi 2007-2013, december 2008
Svenskt Hästmuseum-grundrapport juni 2009, Kari Lawe ISBN 978-91-977299-1-8
Svenskt Hästmuseum, Förstudie, Gunnar Petersson nov 2009, ISBN 978-91-977299-2-5
Första Koföreningen, Förstudie Henrik Jansson, Gunnar Petersson, dec 2009, ISBN 978-91-977299-3-2
Naturum Lundaland i Flyinge, Gunnar Petersson Sara Ericsson, juni 2010 ISBN 978-91-977299-6-3
Naturum i Flyinge, Lokalisering och utformning, LAR Eva Uddenberg, maj 2010
Folkhälsa på landet, Marie Nilsson, juni 2010 ISBN 978-91-977299-7-0
Flyinge Park, Gunnar Petersson, sept 2010
Ekomuseum Kävlingeån, Kungsgårdsparken, oktober 2010

30. Förslag till stadgar

§ 1

Föreningen Ridled i Flyingebygden har som mål och syfte att

- tillhandahålla en ridled inom Flyingebygden, som kan användas av både ridande och i tillämpliga delar för körning med häst och vagn.
- att leden även skall kunna användas av det rörliga friluftslivet

Ridleden skall bygga på nyttjanderättsavtal mellan markägarna och föreningen. Syftet är att öka möjligheterna för hästnäringens utveckling och samarbete inom bygden.

§ 2

Föreningen är ideell och partipolitiskt obunden.

§ 3

Medlemskap i föreningen tillkommer alla som visar intresse för verksamheten och som erlägger medlemsavgift enligt årsmötets beslut.

§ 4

Föreningens verksamhetsår skall omfatta kalenderår med årsmöte senast i april månad följande år. Extra föreningsmöte hålles då styrelsen finner erforderligt eller så skriftligen påkallas av minst en tiondel av medlemmarna. Skriftlig kallelse skall utfärdas av styrelsen och tillställas medlemmarna två veckor före mötet. I kallelse till extra möte skall angivas för vilket ändamål mötet hålles.

§ 5

Vid årsmötet skall förekomma:

1. Val av mötesordförande, sekreterare och två justeringsmän.
2. Fråga om mötet blivit behörigen utlyst.
3. Fastställande av dagordning.
4. Föredragning av styrelsens verksamhetsberättelse samt revisorernas berättelse.
5. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
6. Behandling av förslag från styrelsen och medlemmar.
7. Fastställande av föreningens arbetsplan och budget för kommande verksamhetsår.

8. Fastställande av medlemsavgift för nästkommande verksamhetsår.
9. Val av styrelse ordförande, fyra ledamöter jämte två suppleanter.
10. Val av en revisorer samt en suppleant.
11. Val av valberedning bestående av två personer varav en sammankallande.
12. Övriga frågor.

§ 6

Vid föreningens möten har varje närvarande medlem en röst. Omröstning sker öppet. Val skall ske med slutna sedlar, där så begäres. Beslut fattas med enkel röstövertikt. Vid lika röstetal avgöres val genom lottning och övriga ärenden i enlighet med den mening ordföranden biträder.

§ 7

Föreningens styrelse består förutom av ordförande av fyra ledamöter samt två suppleanter. Ordföranden väljes för en tid av ett år och de övriga för en tid av två år, varvid tillses att mandattiden utgår växelvis. För att styrelsen skall vara beslutförför krävs att minst två av fyra ledamöter eller deras suppleanter är närvarande. Styrelsen förväntas hålla minst fyra styrelsemöte per år.

§ 8

Styrelsen utser inom sig vice ordförande, sekreterare och kassör.

§ 9

Föreningsstyrelsen handhar ledningen av föreningens verksamhet i överensstämmelse med dess stadgar och vid föreningsmöten fattade beslut samt är mellan dessa möten beslutande organ. Förslag till dragningar av ridleden/ridstigar kan komma från vilken person som helst inom eller utom föreningen. Styrelsen tar ställning till varje förslag och beslutar om bildandet av projektgrupp, vari skall ingå minst en styrelsemedlem. Innan en ny verksamhet startas har projektgruppen att till styrelsen inkomma med kostnadskalkyl och tidsplan. När kalkyl och plan är godkända arbetar gruppen som en självstyrande enhet med full beslutsrätt, så länge verksamheten håller sig innanför kostnadskalkyl och tidsram. Projektgruppen skall redovisa sitt arbete för styrelsen då verksamheten avslutas. Ridleden är indelad i flera områden med områdesansvarig, som en lokal kontaktperson.

Det åligger Styrelsen

- att förbereda föreningens årsmöte och extra möten
- att verkställa vid sådant möte fattade beslut

- ansvara för regler som skall gälla nyttjare av ridleden
- att utse för verksamheten erforderliga projektgrupper
- att senast två veckor innan årsmötet till revisorerna överlämna verksamhetsberättelse jämte balans- och resultaträkningar avseende det senaste räkenskapsåret

Styrelsens uppgift är i övrigt att samordna och tillvarata medlemmarnas intressen samt hålla övriga intressenter om så önskas informerade om verksamheten.

§ 10

Om föreningens verksamhet resulterar i material av värde som åtnjuter eller kan komma att åtnjuta immaterialrättsligt skydd skall äganderätten till detta tillfalla föreningen utan särskild ersättning.

§ 11

Föreningens firma tecknas av styrelsen. Ordföranden och kassör äger rätt att tillsammans teckna föreningens medel.

§ 12

För ändring av dessa stadgar fodras beslut av två på varandra följande möten, av vilka minst ett skall vara årsmöte. Mellan de båda mötena skall minst två månader förflyta.

§ 13

För upplösning av föreningen fodras beslut i samma ordning som i § 12 stadgas. För giltighet av sådant beslut krävs dock $\frac{3}{4}$ majoritet vid vardera mötet.

§ 14

Vi föreningens eventuella upplösning skall sedan föreningens skulder är betalda, eventuella tillgångar tillfalla Flyingefonden.

Dessa stadgar antogs vid föreningsmöte den

Mötesordförande